

[Ninn-Hansen.]

De bestående fagforbunds tilbøjelighed til at indstøtte aftalebestemmelser, der udelukker medlemmer af nye forbund, modvirker den frie ret til arbejde og må anses for at være i modstrid med den tekniske udvikling.

Jeg finder det ønskeligt, om ministeren ved forhandling med arbejdsmarkedets parter søger disse forhold ændret, så den naturlige frie ret til arbejde ikke kan begrænses af krav om tilhørsforhold til en bestemt faglig organisation, der ikke dækker de pågældende lønmodtageres interesser. Hvis sådanne forhandlinger ikke fører til et resultat, håber jeg, at ministeren på anden måde vil søge forholdet ændret.

Da der ofte foreligger aftaler, som drejer sig om medlemskab af arbejdsløshedskasser, ønsker jeg også gerne oplyst, om ministeren stadig finder det naturligt, at organisationer, der forvalter en arbejdsløshedskasse, kan tage højere kontingent af forsikrede, som står uden for den pågældende faglige organisation, men som er nødt til at forsikre sig i vedkommende arbejdsløshedskasse.

Arbejdsminister *Erling Dinesens* svar (26. juli 1966):

I sin motivering for spørgsmålet har hr. Ninn-Hansen anført, at det — senest ved forskellige sager inden for chaufførområdet — har vist sig, at eksklusivbestemmelser i aftaler kan give anledning til uro og arbejdsretlige sager. Videre har hr. Ninn-Hansen henvist til, at de bestående fagforbunds tilbøjelighed til at indsætte aftalebestemmelser, der udelukker medlemmer af nye forbund, modvirker den frie ret til arbejde og må anses for at være i strid med den tekniske udvikling.

Jeg vil hertil gerne svare, at det er rigtigt, at der inden for visse områder af arbejdsmarkedet i de kollektive overenskomster findes bestemmelser, hvorved arbejdsgivere forpligter sig til kun at beskæftige organiserede arbejdere eller kun at beskæftige medlemmer af bestemte forbund eller bestemte fagforeninger. Sådanne bestemmelsers lovlighed er fastslået både af arbejdsretten og af de almindelige domstole.

Jeg vil imidlertid gøre opmærksom på, at bestemmelser som de omhandlede ikke — eller kun ganske undtagelsesvis — forekom-

mer i fagorganisationernes overenskomster med Dansk Arbejdsgiverforenings medlemmer. Det problem, som det rejste spørgsmål vedrører, angår derfor kun en begrænset del af arbejdsmarkedet.

Jeg vil ikke bestride, at eksklusivbestemmelser inden for de områder, hvor sådanne bestemmelser forekommer, kan skabe problemer på begrænsede områder, således som vi har set det i den aktuelle sag, der er baggrund for det af hr. Ninn-Hansen rejste spørgsmål, men det er ikke ofte, de opstår.

Det er ikke ukendt, at der kan opstå divergenser om forståelse af indgåede overenskomster og om rækkevidden af enkelte overenskomstbestemmelser. Netop med henblik på sådanne situationer er der opbygget et arbejdsretligt system. Også den aktuelle sag søges afgjort ad denne vej. Jeg har svært ved at se, at dette er et så alvorligt forhold, som hr. Ninn-Hansen synes at mene.

Den nævnte sag er i øvrigt af en ganske særlig karakter, idet der som bekendt er tale om, at en del medlemmer er brudt ud af en eksisterende organisation for at danne en ny organisation. Den kan ikke tages til indtægt for den opfattelse, som hr. Ninn-Hansen gør gældende, at der stilles urimelige krav om tilhørsforhold til en bestemt faglig organisation, som ikke dækker de pågældende lønmodtageres interesser. Lige så lidt synes hr. Ninn-Hansens omtale af, at eksklusivbestemmelser må anses for at være i modstrid med den tekniske udvikling, at kunne hente nogen begrundelse i den nævnte sag.

Jeg finder yderligere anledning til at pege på, at den retssikrede adgang til optagelse i fagorganisationer, der består her i landet, bevirker, at ingen arbejder behøver at udelukkes fra arbejde på grund af eksklusivbestemmelser.

Jeg kan derfor ikke være enig med spørgeren, når han i sit spørgsmål går ud fra, at sådanne bestemmelser i sig selv medfører begrænsninger i den frie adgang til arbejdsmarkedet.

De bestemmelser, der her er tale om, indgår i de kollektive overenskomster, der aftales ved frie forhandlinger mellem arbejdsmarkedets parter. Det har hidtil her i landet været således, at det har været overladt til arbejdsmarkedets parter selv at træffe bestemmelser om de kollektive overens-